

låt oss säga att ägaren till baren Slut på kritan gav mig en skrivbok att fylla, och han tror bergfast att jag, Spruckna glaset, kan få ur mig en bok eftersom jag nån gång på skoj hade berättat för honom om en berömd författare som drack som en svamp, en författare som man till och med fick plocka upp från gatan när han var full, man får alltså inte skämta med barägaren eftersom han tar allting bokstavligt, och när han gav mig den där skrivboken förklarade han samtidigt att det var för honom, bara för honom, att ingen annan skulle få läsa, och då ville jag veta varför den där boken var så viktig för honom och han svarade att han inte ville att Slut på kritan bara skulle vara borta en vacker dag, han la till att folk i det här landet inte har nån känsla för hur man tar vara på sina minnen, att tiden när gamla farmor låg i sjuksängen och berättade histo-

rier var förbi, att det hädanefter var det skrivna ordet som gällde därför att det är det som blir kvar, det talade ordet är svart rök, piss från en vildkatt, ägaren till Slut på kritan gillar inte floskler i stil med *»när en gammal man dör i Afrika är det ett bibliotek som försvinner«*, och när han hör den där slitna klyschan blir han förbannad och utslungar omedelbart *»det beror på vilken gamling det är, lägg av med det där skitsnacket, jag litat bara på det som är skrivet«*, så det är lite grann för att göra honom glad som jag klottrar ner nåt då och då utan att ha riktigt klart för mig vad det är jag berättar, jag ska inte dölja att jag började gilla det efter ett tag, fast det aktar jag mig för att säga för då skulle han börja inbilla sig saker och ting och tjata ännu mer, men jag vill vara fri att skriva när jag har lust, när jag kan, det finns inget värre än tvångsarbete, jag är inte hans neger, jag skriver också för min egen skull, det är därför som jag inte skulle vilja vara i hans kläder när han läser dom här sidorna där jag inte tänker skona någon, men när han gör det kommer jag inte längre att hänga på hans bar, jag kommer att släpa omkring min utmärglade kropp nån annanstans, jag kommer att ha smugit åt honom dokumentet med orden *»uppdraget är slutfört«*

först av allt måste jag ta upp dom kontroverser som följde på barens öppnande, berätta lite om det helvete som dess ägare fick genomlida, man ville faktiskt att han skulle dra sin sista suck, att han skulle skriva sitt Judastestamente, det började med Kyrkans folk som satte i gång ett veritabelt heligt krig när dom upptäckte att antalet trogna söndagsbesökare minskade, varenda en av dom kastade sin Jerusalembibel framför Slut på kritan, dom sa att om det fortsatte på det här viset skulle det inte hållas några mässor mer i kvarteret, det skulle inte bli nån trans under psalmsången mer, den Helige Ande skulle inte mera nedstiga i stadsdelen Trois-Cents, det skulle vara slut med dom svarta knapriga oblaterna och det söta vinet, Kristi blod, det skulle vara slut med korgossar, slut med fromma nunnor, slut med vaxljus, slut med allmosor, slut med för-

sta nattvardsgången, slut med andra nattvardsgången, slut med katekesundervisningen, slut med dop, det skulle vara slut med alltihop och det skulle bära raka vägen till helvetet för varenda en, och sen var det dråpslaget från fackföreningen för äkta män som blev beordrade under veckoslut och helger, dom påstod att om deras fruar slutade att laga ordentlig mat, om deras fruar inte visade dom samma respekt som flydda tiders damer så var det till stor del på grund av Slut på kritan, dom sa att det var viktigt med respekt och att inga respekterar sina män bättre än deras hustrur därför att så har det alltid varit ända sen Adam och Eva, och dom goda familjefäderna kunde inte begripa varför man måste ändra på saker och ting, alltså skulle fruarna fjäska för sina män och lyda deras order, så sa dom, men också det var förgäves, och sen var det hoten från en gammal förening för före detta alkoholister som numera endast drack vatten, Fanta, Pulp Orange, granatäppelsaft, senegalesisk bissap, grapefruktjuice eller Coca-Cola light tillmixtrad med indiska hampblad i Nigeria, dom där fundamentalistiska killarna belägrade baren i fyrtio dagar och fyrtio nätter, men också det var förgäves, och sen var det en mystisk aktion från väktarna av traditionella moraliska värden, stamhövdingar med sina amuletter som dom kastade framför

ingången till etablissemang, med sina förbannelser som dom utslungade mot ägaren till Slut på kritan, med döda själar som dom fick att tala, och dom förutspådde att barägaren skulle bli grillad långsamt, att dom sakta men säkert skulle driva honom att själv ta hissen till galgen, men också det var förgäves, och sen var det till sist en öppen attack som genomfördes av ett par ligistgäng betalda av några gamla idioter i kvarteret som saknade sitt Case de Gaulle, lyckan att få leva som en boy, som en gammal medaljbehängd neger som på tiden för kolonialutställningen och negerbaletterna med Josephine Baker hoppande omkring med sina bananer runt höfterna, så dessa väl ansedda personer satte dit barägaren totalt med hjälp av sina maskerade ligister som kom mitt i natten, i mörkrets hjärta, dom kom med järnrör från Zanzibar, med klubbor och påkar från kristen medeltid, med förgiftade assegajer från Chaka Zulu-epoken, med kommunistiska hammare och skäror, katapulter från Hundraårskriget, galliska knivar, pygméhackor, molotovcocktails från maj -68, macheter från knivarnas säsong i Rwanda, med slungor från den beryktade uppgörelsen mellan David och Goliat, dom kom med hela denna imponerande arsenal, men också det var förgäves, en del av etablissemang förstörde dom i alla fall, och hela stan pratade om det,

och varenda tidning skrev om det, La rue meurt, La semaine africaine, Mwinda, Mouyondzi Tribune, det kom till och med turister från grannländerna för att se platsen på nära håll som pilgrimer som besöker Klagomuren, och dom där turisterna tog en massa foton, jag begriper inte varför men dom fotograferade i alla fall, det kom till och med invånare i vår stad som aldrig hade satt sin fot i Trois-Cents och som häpnade när dom upptäckte stadsdelen, dom frågade sig hur folk bar sig åt för att leva i perfekt harmoni med soporna, vattenpölnarna, kadavren efter dom döda husdjuren, dom utbrända fordonen, gytjtjan, koskiten, dom gapande hålen i gatorna och dom fallfärdiga husen, och vår barägare gav intervjuer åt höger och vänster, och från ena dan till den andra blev vår barägare en martyr, och från ena dan till den andra blev vår barägare en som förekom i vartenda program, han talade lingala som i norr, munukutuba som i Mayombeskogen, bembé som i Moukoulou där invånarna alltid måste göra upp med kniv, och alla kände till honom nu, han blev berömd, man tyckte synd om honom, man ville hjälpa honom, det förekom till och med kollektivt undertecknade brev till stöd för honom, petitioner för den hyggliga karlen som man började kalla »Envisa snigeln«, men framför allt ska man räkna med fyllona som alltid

ställer sig solidariska intill sista vindroppen och som alltså övergick till handling, dom kavlade upp ärmarna för att reparera dom materiella skadorna orsakade av folk som saknade kolonialutställningen, Case de Gaulle och negerbakterna med Josephine Baker, och denna sak som för vissa var en banalitet blev en nationell angelägenhet, det talades om »Slut på kritan-affären«, regeringen tog upp den i ministerrådet och vissa av landets ledare krävde omedelbar och villkorlös stängning av etablissemanget, men andra motsatte sig detta med obetydligt mer övertygande argument, plötsligt var landet delat i två läger på grund av detta lilla struntgräl, varvid jordbruks-, handels- och företagsministern, Albert Zou Loukia, tog till orda med den auktoritet och vishet som man efter detta tillerkänner honom, han gjorde ett inlägg som här räknas som ett av dom vackraste politiska talen genom tiderna, minister Zou Loukia yttrade upprepade gånger orden »jag anklagar«, och alla var så tagna att på gatan, överallt, för ett ja eller ett nej, vid minsta lilla bråk eller orättvisa, hörde man »jag anklagar«, och regeringschefen själv sa till sin talesman att den där jordbruksministern talade väl, att hans så populära formulering »jag anklagar« skulle gå till eftervärlden, och premiärministern lovade att vid nästa regeringsombildning skulle jordbruksmi-

nistern anförtros kulturministeriet och eftersom man i stället för jordbruksministeriet ofta skrev agrikulturministeriet skulle det räcka att ta bort dom fyra första bokstäverna i ordet »agrikultur«, och än i denna dag är man överens om att ministern hade hållit ett briljant tal, han reciterade hela sidor ur böcker av såna författare som man gärna citerar vid middagsborden, han svettades som han brukade varje gång han var stolt över att ha förfört sina lyssnare med sin lärdom och det var så han hade stått upp till försvar för Slut på kritan, han hade först lovordat Envisa snigeln's initiativ, Snigeln kände han väl eftersom dom hade gått i grundskolan tillsammans, därefter hade han avslutat med följande ord som jag återger ur minnet: *»Mina damer och herrar i ministerrådet, jag anklagar, jag vill inte vara medskyldig till ett döende socialt klimat som vårt, jag vill inte stödja denna människojakt genom att tillhöra denna regering, jag anklagar de småaktigheter som haglar över en person vars enda förseelse är att ha tagit ut en riktning för sin levnadsbana, jag anklagar fegheten i den senaste tidens bakåtsträvande gärningar, jag anklagar de ociviliserade och barbariska handlingar som oärliga människor iscensatt, jag anklagar de förolämpningar och den fräcka hållning som blivit vanliga i vårt land, jag anklagar den lömska medbrottligheten hos alla de som lånar ut sina käppar till ligisterna, till*

orosstiftarna, jag anklagar föraktet mellan människa och människa, bristen på tolerans, glömskan av våra värderingar, våra förslappade samveten, all slags paddmentalitet här och annorstädes, ja, mina damer och herrar i ministerrådet, betrakta hur stadsdelen Trois-Cents har blivit en stad som aldrig sover, med ett ansikte av sten, likväl är denne man som numera kallas Envisa snigeln, bortsett från att han varit en av mina klasskamrater, för övrigt mycket intelligent, likväl är denne man som i dag förföljs offer för en komplott, mina damer och herrar i ministerrådet, låt oss hellre koncentrera oss på att förfölja de verkliga banditerna, jag anklagar således dem som ostraffat förlamar arbetet inom våra institutioner, dem som öppet bryter den kedja av solidaritet som vi ärvt från våra bantu-förfäder, för er skulle jag kunna erkänna att det fel Envisa snigeln begått är att ha visat våra landsmän att var och en, på sitt vis, kan medverka till förvandlingen av den mänskliga naturen sådan som den store Saint-Exupéry visar oss den i Kamrater på en irrande planet, därför anklagar jag och kommer jag ständigt att anklaga«

dan efter minister Zou Loukias inlägg fick republikens president i egen hög person, Hadrianus Lokouta Eleki Mingi, ett raseriutbrott och kramade sönder druvorna som han annars brukade tycka om att äta till dessert varje dag, och vi fick genom Radio-Trottoir

FM veta att president Hadrianus Lokouta Eleki Mingi, som för övrigt också var överbefälhavare, visade sig vara avundsjuk på jordbruksministerns formulering »jag anklagar«, i själva verket skulle presidenten och överbefälhavaren ha velat att denna populära formulering kommit ur hans egen mun, han förstod inte varför hans rådgivare inte hade kunnat hitta på en lika kort men slagkraftig och användbar vändning utan bara försåg honom med bombasmer i stil med »*Så som solen stiger upp vid horisonten och på kvällen sänker sig över den majestätiska Kongofloden*«, och förödmjukad, kränkt, förringad, nedvärderad, frustrerad sammankallade president Hadrianus Lokouta Eleki Mingi sitt negerkabinett som försäkrade honom sin stora kärlek och han ålade dom att jobba som dom aldrig jobbat förr, han ville inte veta av några fler bombasmer serverade med falska lyrismer och poesi, och negrerna i hans kabinett gjorde honnör och ställde upp sig i storleksordning från den kortaste till den längsta som familjen Dalton som Lucky Luke förföljer i Vilda Västerns kaktusökнар, och negrerna sa i korus »ja, general«, eftersom vår president Hadrianus Lokouta Eleki Mingi också var överbefälhavare, han väntade för övrigt otåligt på att det skulle bli inbördeskrig mellan norr och söder så att han skulle kunna skriva sina krigsminnen som han i all öd-

mjukhet tänkte kalla Hadrianus minnen, och presidenten och överbefälhavaren anmodade dom alla att hitta en formulering som kunde gå till eftervärlden på samma sätt som minister Zou Loukias »jag anklagar«, och negrerna i presidentens kabinett arbetade dag och natt bakom lyckta dörrar, dom öppnade och bläddrade för första gången i dom uppslagsverk som stod och samlade damm på hyllorna i presidentbiblioteket, dom letade också i några stora böcker med mycket liten stil, dom sökte sig bakåt till tidernas begynnelse via en epok uppkallad efter en kille som hette Gutenberg och vidare genom tiden för dom egyptiska hieroglyferna ända till skrifter författade av nån kines som, så verkade det, hade avhandlat krigskonster och av allt att döma hade levt vid en tid då man inte ens visste att Kristus skulle födas genom ett ingripande av den Helige ande och offra sig för oss syndare, men Hadrianus negrer hittade ingenting som var lika starkt som minister Zou Loukias »jag anklagar«, varvid presidenten och överbefälhavaren hotade med att ge alla ministrarna i kabinettet sparken om dom inte fick fram en formulering som kunde gå till eftervärlden, han sa »varför ska jag fortsätta att betala en massa odugliga idioter som inte är kapabla att hitta på en formulering som slår, som är bestående, som gör avtryck, jag varnar er:

om jag inte har fått min formulering innan hanen hörs gala kommer huvuden att falla som ruttna mangofrukt från trädet, ja, för mig är ni inget annat än ruttna mangofrukt, allesammans, hör ni vad jag säger, ni kan börja packa era kartonger och leta efter ett katolskt land där ni kan leva i exil, det blir landsflykt eller graven, säger jag, från denna stund lämnar ingen detta palats, jag vill inte ens känna lukten av kaffe när jag är i mitt arbetsrum, än mindre från Cohibacigarrer eller Montecristo, det blir inget vatten att dricka, inga smörgåsar heller, ingenting, ingenting och åter ingenting, det blir vatten och bröd till dess att ni skaffar fram en formulering åt mig, och kan ni säga mig hur den där lille minister Zou Loukia hittade sitt 'jag anklagar' som alla i hela landet talar om, presidentens säkerhetstjänst säger att det till och med finns nyfödda barn som döps till 'Jaganklagat', och vad ska man säga om alla dessa kåta unga flickor som har låtit tatuera skinkorna med den där formuleringen, va, och för övrigt, det är en ödets ironi, så kräver kunderna till dom prostituerade att fnasken ska ha den där tatueringen, fattar ni vilket jävla läge ni har försatt mig i, va, det var väl ändå inte så förbannat svårt att komma på den där formuleringen, skulle jordbruksministerns negrer vara dukigare än ni, va, är ni medvetna om att hans negrer inte

ens har egna tjänstebilar, dom åker med ministeriets buss, dom har usla löner medan ni gonar er här i palatset, ni badar i min pool, ni dricker min champagne, ni tittar i lugn och ro på utländska kanaler på kabelteve som rapporterar precis vad som helst om mig, ni äter mina petitfourer, ni äter min lax, min kaviar, ni kopp- lar av i min trädgård och åker skidor med era älskarin- nor på min konstsnö, det är väl snudd på att ni ligger med mina tjugo hustrur, va, kan ni egentligen över hu- vud taget säga vad ni gör för nytta i den här regeringen, va, betalar jag er för att sitta här och lata er, va, jag kan lika gärna anställa min korkade hund som chef här, för- bannade oduglingar« och president Hadrianus Lokouta Eleki Mingi smällde igen dörren till sitt arbetsrum och skrek igen »förbannade svartingar, i det här palatset kommer ingenting att bli som förut, jag har fått nog av att göda latmaskar som ni som bara rapar upp idiotier, ni kommer att dömas efter vad ni åstadkommer, och tänka sig att bland er ska det finnas franskutbildade administratörer och tekniker, kyss mig där bak«

negrerna i presidentens kabinett satte igång med sitt tvångsarbete med en Chaka Zulu-assegaj och ett damoklessvärd hängande ovanför huvudena och med presidentens sista ord alltjämt ekande i palatset

och när dom fortfarande framemot midnatt inte hade några idéer, eftersom det i vårt land finns massor av olja men inga idéer, kom dom helt naturligt på tanken att ringa till en inflytelserik person i Franska akademien som visst är den enda svarta mannen i denna vördnadsvärda församlings historia, och alla var entusiastiska över idén som hade dykt upp i sista minuten och alla sa att akademiledamoten i fråga skulle bli ytterst hedrad över att bli kontaktad, och så skrev dom ett långt brev med tjugiga imperfekt konjunktiver, där fanns till och med vissa gripande avsnitt formulerade på alexandriner och med yppiga rim, dom kollade interpunktionen ytterst noga, dom ville absolut inte bli gjorda till åtlöje av akademiledamöterna som bara väntar på tillfällen att visa hela världen att dom gör någon nytta utöver att dela ut Stora romanpriset, och när man tänker på att presidentens negrer så när hade börjat slåss därför att några av dom ansåg att det på ett ställe skulle vara semikolon i stället för komma medan några andra inte var av den åsikten utan förespråkade att kommatecknet skulle stå kvar vilket skulle få hela meningen att ligga på femmans växel, och det senare lägret höll fast vid sin åsikt trots att Lexikon över svårigheter i franska språket av en viss Adolphe Thomas var av en annan mening och gav det första lägret rätt,

och det andra lägret vidhöll sin ståndpunkt, allt detta för att glädja den svarte akademiledamoten som, erinrade man sig vörtnadsfullt, var en av dom första lektorerna i fransk grammatik på den afrikanska kontinenten, låt oss säga att allt skulle ha gått enligt planerna om inte Hadrianus negrer hade kommit på att akademiledamoten knappast skulle svara snabbt, att Chaka Zulu-assegajen och damoklessvärdet skulle hinna falla ner över dom innan dom nåddes av minsta lilla tecken från Kupolen, som man kallade den lökförsedda byggnaden varifrån dom odödliga vise observerar språkets sorlande och utfärdar dekret som inte går att överklaga om att den eller den texten är under all kritik, men det fanns också ett annat skäl, av mera praktisk natur, som hade drivit negrerna till reträtt, det var att en medlem i kabinettet, som gått ut som etta i sin årgång vid det franska ENA-institutet och var ägare av den svarte akademiledamotens samlade verk, framhöll att akademiledamoten själv redan hade funnit en formulering som skulle gå till eftervärlden, *»på samma sätt som förnuftet är hellenskt är känslan svart«*, han med examen från ENA förklarade för sina kollegor att akademiledamoten i fråga inte kunde komma med ytterligare en formulering eftersom eftervärlden faktiskt är något annat än en gycklarnas marknad där man kan ta sig den ena

friheten efter den andra, man har bara rätt till en formulering, annars blir det tomt prat, mycket väsen för ingenting, och det är därför som dom formuleringar som går till historien är korta, koncisa och skarpa, och eftersom dessa formuleringar lever genom legender, sekler och årtusenden, så glömmer folk dessvärre vilka som är dom verkliga upphovsmännen och ger inte längre till Caesar vad Caesar tillhör

presidenten-överbefälhavarens negrer förtvivlade inte och i sista stund kom dom på en grej, dom beslöt att lägga alla sina idéer och upptäckter i en korg, dom sa att det var detta som kallades *brainstorming* på dom högskolor som några av dom hade bevistat i USA, och dom skrev allesammans på var sitt papper flera formuleringar som hade gått till den här skitvärldens eftervärld, och dom började genomgången på samma sätt som man gör i länder med allmän rösträtt, och dom började läsa upp alltihop med entonig röst under ledning av den viktigaste negerministern, det började med Ludvig XIV som sa »*Staten det är jag*«, och presidenten-överbefälhavarens viktigaste negerminister sa »nej, det där citatet är inte bra, det tar vi inte, det är för egocentriskt, vi skulle bli tagna för diktatorer, vi går vidare«, Lenin sa »*Kommunism, det är sovjetmakt plus elektrifiering*

av hela landet« och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, det vore att ta folket för idioter, särskilt dom som inte klarar av att betala sina elräkningar, vi går vidare«, Danton sa »*Mod, mera mod, alltid mod*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, för mycket upprepning, och så kan man få för sig att vi inte är modiga, vi går vidare«, Georges Clemenceau sa »*Krig är för viktigt för att överlåtas till generalerna*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, militärerna kan bli arga och då blir det permanent statskupp, vi får inte glömma att presidenten själv är general, man får se upp med var man sätter ner fötterna, vi går vidare«, Mac-Mahon sa »*Jag är här, jag stannar här*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, det är som om nån inte var säker på sin karisma och klamrade sig fast vid makten, vi går vidare«, Bonaparte sa under sitt fälttåg i Egypten »*Soldater, betänk att från dessa pyramiders toppar fyrtio sekler blickar ner på er*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, det är att antyda att soldaterna är totalt obildade, att dom aldrig har läst den store historikern Jean Tulards böcker, men vårt uppdrag är tvärtom att visa folket att militärerna inte är idioter, vi går vidare«, Talleyrand sa »*Detta är början till slutet*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det

är inte bra, man skulle börja tro på en början till slutet av vår egen regim, medan vi förväntas sitta vid makten så länge vi lever, alltså går vi vidare«, Martin Luther King sa »*Jag har en dröm*«, och den viktigaste negerministern blev irriterad, han gillade inte att höra talas om den där killen som han alltid jämför med sin idol Malcolm X, och han sa »nej, det är inte bra, det räcker med utopier, man väntar jämt på att ens drömmar ska bli verklighet men jag kan lova er att vi kommer att få vänta en massa sekler till, kom igen, vi fortsätter«, Shakespeare sa »*Att vara eller inte vara, det är frågan*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, vi håller inte längre på att fråga oss om vi är eller inte är, den frågan har vi löst eftersom vi är vid makten sen tjugotre år, kom igen, vi går vidare«, den kamerunske presidenten Paul Biya sa »*Kamerun, det är Kamerun*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, varenda människa vet att Kamerun alltid kommer att förbli Kamerun och inget land i världen skulle få för sig att ta ifrån dom deras myter och deras lejon som i alla händelser inte går att tämja, seså, vi går vidare«, den tidigare kongolesiske presidenten Yombi Opangault sa »*Vi har det svårt i dag för att få det bättre i morgon*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, man får aldrig tro att folk i det här lan-

det är naiva, och varför inte leva bättre redan i dag och strunta i morgondagen, va, förresten levde den där typen som sa så i det mest chockerande överflödet i hela vår historia, kom igen, vi går vidare«, Karl Marx sa »*Religion är ett opium för folket*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, det är inte alls bra, vi gör inget annat än försöker övertyga vårt folk om att det var Gud som ville ha vår president och överbefälhavare vid makten, och man kommer bara att säga en massa dumheter om religionen, vet ni inte att alla kyrkor i landet subventioneras av presidenten själv, va, seså, vi går vidare«, president François Mitterrand sa »*Man måste låta tiden verka*«, och den viktigaste negerministern blev irriterad, han gillade inte att höra talas om den där människan och han sa »nej, det är inte bra, den där presidenten la beslag på hela tiden för egen räkning och han lyckades nästan utplåna både sina motståndare och sina vänner innan han drog för gott för att installera sig på Guds högra sida, seså, vi går vidare«, Frédéric Dard alias San-Antonio sa »*Man måste smida medan hjärnan är varm*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, det finns alldeles för många överhettade hjärnor här i landet, man får inte stöta sig med dom, jag känner själv hur det hetar i skallen ibland, vi går vidare«, Cato den äldre sa

»*Delenda Carthago*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, folk i södra delen av landet kommer att tro att det är ett dialektalt uttryck från norr och folk i norra delen kommer att tro att det är ett dialektalt uttryck från söder, såna missförstånd måste vi undvika, vi går vidare«, Pontius Pilatus sa »*Ecce homo*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, jag har samma invändning som mot svamlet från Cato den äldre, vi fortsätter«, när Jesus dog på korset sa han »*Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, ordvalet är för pessimistiskt, det är för gnälligt för en kille som Jesus som trots allt hade all makt i sina händer för att ställa till det rent för jävligt här på jorden, vi går vidare«, Blaise Pascal sa »*Om Kleopatras näsa hade varit kortare skulle hela världen ha haft ett annat utseende*«, och den viktigaste negerministern sa »nej, det är inte bra, i dag är det politik och inte plastikkirurgi som gäller, seså, vi går vidare«, presidentens negrer gick alltså igenom tusentals citat och en hel del andra historiska vändningar utan att hitta något för landets främste medborgare eftersom den viktigaste negern varje gång sa »nej, det är inte bra, seså, vi går vidare«, men så, klockan fem på morgonen, innan hannen hunnit gala, fann till sist en av rådgivarna som satt

och granskade svartvita dokumentärfilmer en historisk formulering

exakt klockan tolv på dan, när befolkningen slog sig ner för att avnjuta sin beniga cykelkyckling, intog presidenten-överbefälhavaren landets radiostationer och enda tv-kanal, stunden var allvarsmättad, presidenten var spänd som skinnet på en bamileketrumma, det var inte lätt att välja det lämpligaste tillfället för en formulering att gå till eftervärlden, och han var, denna minnesvärda måndag, söndagsklädd och prydd med sina tunga guldmedaljer, han liknade från och med nu en patriark i slutet av sin regeringstid, och så som han framstod i sina söndagskläder denna minnesvärda måndag kunde man tro att det var Bockfest, den fest som vi firar till minne av hans farmor, och så började han, efter att ha harklat sig för att bli av med rampfebern, att kritisera dom europeiska länderna som hade bländat oss med oberoendets sol medan vi egentligen alltså är beroende av dom eftersom vi fortfarande har avenyer som är uppkallade efter Général-de-Gaulle, Général-Leclerc, Président-Coti, Président-Pompidou, medan det i Europa ännu inte finns några avenyer som har namn efter Mobutu-Sese Seko, Idi-Amin-Dada, Jean-Bedel-Bokassa eller några andra av alla berömda

män som han hade känt och uppskattat för deras lojalitet, humanism och respekt för dom mänskliga rättigheterna, alltså är vi alltjämt i beroendeställning i förhållande till dom eftersom dom exploaterar vår olja men undanhåller oss sina idéer, eftersom dom exploaterar vårt trä för att ha det varmt och skönt om vintern hemma hos sig, eftersom dom utbildar våra höga tjänstemän vid ENA-institutet och Polytekniska institutet, dom förvandlar dom till små vita negrer, så Banania-negrerna är alltså tillbaka igen, man trodde att dom skulle ha försvunnit ute i bushen, men dom är här, och beredda till allt, och det var så vår president uttryckte sig, med häftig andning och knuten näve, och i detta tal om kolonialismen pekade presidenten-överbefälhavaren ut kapitalismen med dess kränkningar och förödmjukelser, han sa att allt det där är utopier, han gav sig särskilt på kolonialisternas lokala lakejer, dom där typerna som bor i vårt land, som äter tillsammans med oss, som dansar med oss på barerna, som åker kommunalt med oss, som arbetar med oss på åkrarna, på kontoren, på marknaderna, dessa tveeggade knivar som gör saker med våra kvinnor som minnet av min döda mor, drunknad i Tchinoukafloden, förbjuder mig att beskriva här, men i själva verket är dom där typerna dom imperialistiska krafternas mullvadar, och här öka-

de presidenten-överbefälhavarens vrede med tio grader eftersom han hatade dessa imperialismens och kolonialismens lakejer lika mycket som man kan hata sandloppor, vägglöss, loppor, mal, och presidenten-överbefälhavaren sa att man borde bedriva klappjakt på dessa förrädare, dessa marionetter, dessa hycklare, han kallade dom rent ut för skenheliga som Tartuffe, för inbillade sjuka, för misantroper, för förvandlade bönder, han sa att den Proletära Revolutionen skulle segra, att fienden skulle krossas, slås tillbaka varhelst han kommer ifrån, han sa att vi har Gud på vår sida, att vårt land var evigt liksom han själv, han uppmanade oss till nationell enighet, att upphöra med stamstriderna, han sa att vi alla härstammade från en och samma anfader, och till sist tog han upp »Slut på kritan-affären« som delade landet, han berömde Envisa snigelns initiativ, han lovade att tilldela honom Hederslegionen, och han slutade sitt tal med dom ord som han till varje pris ville låta gå till eftervärlden, vi förstod precis vilka ord det var för han upprepade dom flera gånger med utsträckta armar som om han omfamnade ett sekvojatråd, och han upprepade »jag har förstått er«, hans formulering blev också berömd i landet, och det är därför som vi vanliga plebejer här ofta skojar och säger »ministern anklagar, presidenten förstår«